

МУКОСЄЄНКО Ольга Анатоліївна,
вчитель інформатики вищої кваліфікаційної категорії,
учитель методист Комунального закладу
«Маріупольська загальноосвітня школа I-III ступенів №33
Маріупольської міської ради Донецької області»
ORCID ID 0000-0002-3200-1097
e-mail: mukoseenko@ukr.net

ДЕРЖАВНІ СВЯТА УКРАЇНИ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми.

Важливою задачею загальної середньої освіти є «виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій». [1]

«Свято є фундаментальною складовою культури, яка існує у всіх народів і не втрачає свого значення на всіх етапах їх історичного розвитку.» [3, с.3] «Свята ... завжди виступали особливою формою спілкування між людьми, виконували пізнавальну, навчально-виховну, емоційно-психологічну та естетичну функції, ... впливають не лише на розум, а й почуття учасників.» [5, с.97-98]

«Свята особливим чином ритмізують, стабілізують всі сфери соціального життя. За допомогою системи свят перекреслюється минуле і формується новий світогляд.» [6, с.49] Тому державні свята «є компонентом державотворення та одним із найпотужніших ідеологічних засобів.» [5, с.97]

Державні, міські та шкільні заходи, присвячені державним святам України, виховують учнів загальноосвітніх навчальних закладів патріотами України. Але в підручниках інформатики задачі з Державними святами України представлені в недостатній кількості.

Аналіз актуальних досліджень та публікацій.

Проблему формування національної свідомості та патріотизму досліджують Абрамчук О., Борисов В., Білас Л., Ващенко Г., Веремчук А.,

Волобуєва О., Гавлатіна Т., Гевко О., Грязнов І., Дзюба В., Каюков Ю, Керницька Т., Кожоляно Г., Конвай В., Макаренко А., Русова С., Ряшко О., Ряшко В., Кіндрат В., Кириченко О., Руденко Ю., Сухомлинський В., Фан Ван Ту, Франків С., Фрідріх А., Яроцький Л. та інші.

Проблему святкового календаря українців досліджують Барташук О., Борисенко М., Гаєвська Т., Каганов Ю, Конвай В., Красиков М., Курочкін О., Леню П., Пастушенко Т, Тарапон О., Титаренко Д, Чебан О., Чуйко О. та інші.

Мета статті. Продемонструвати авторський досвід ідей патріотичного виховання за допомогою задач з державними святами України на уроках інформатики в загальноосвітній школі.

Методи дослідження: теоретичний (аналіз психолого-педагогічної літератури), експериментальний, діагностичний (аналіз результатів діяльності учнів).

Виклад основного матеріалу дослідження.

«Національна пам'ять формує національну свідомість. А вшанування та збереження традицій державних свят України має надзвичайне значення у формуванні національної свідомості, яка є фундаментом для майбутнього українського народу». [2, с. 3]

«**Державне свято** – свято, встановлене в Україні на честь події або особи, які мали виняткове історичне значення, вплив на здобуття Україною незалежності, розвиток державності й суверенітету, і засвідчують тяглість державотворчих і демократичних традицій.» [4]

З державними святами українців вітають Президент України, мери міст. По всій країні відбуваються святкові заходи: військові паради, літургії, концерти, спортивні змагання, флешмоби, етнофестивалі, ярмарки. Державні свята України широко висвітлюються засобами масової інформації.

В загальноосвітніх навчальних закладах учнів, їх батьків та педагогічний колектив з державними святами України вітає адміністрація школи; класні керівники проводять класні години, зустрічі з військовослужбовцями, концерти, конкурси, спортивні змагання, виставки стіннівок. Про державні свята України школярам розповідають вчителі на уроках історії України, захисту Вітчизни, Громадянської освіти. Інформація про проведені заходи розміщується на сайтах навчальних закладів.

Але на уроках інформатики державні свята України розглядаються недостатньо: у підручниках з інформатики найчастіше зустрічаються завдання, пов'язані зі святами Новий рік (1 січня) та Міжнародний жіночий день (8 березня). Свята національно-патріотичного спрямування, а саме: День Конституції України (28 червня), День Незалежності України (24 серпня) та День захисника України (14 жовтня), не розглядаються взагалі. Але саме ці свята виховують патріота України.

Автор вважає, що під час проведення державних, міських та шкільних заходів, присвячених державним святам України, важливо на уроках інформатики розв'язати задачі, за змістом пов'язані з державним святом та темою з інформатики, яку учні зараз вивчають, або яку вже вивчили.

Розглянемо задачі з інформатики, складені автором і запропоновані учням 4-10 класів Комунального закладу «Маріупольська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №33 Маріупольської міської ради Донецької області».

Задача 1. 1) Створіть шкалу часу «Державні свята України», користуючись Таблицею 1 «Державні свята України».

Таблиця 1. «Державні свята України»

1 січня	Новий рік
7 січня	Різдво Христове
8 березня	Міжнародний жіночий день
8 квітня	Великдень

1 травня	День праці
9 травня	День Перемоги
27 травня	Трійця
28 червня	День Конституції України
24 серпня	День Незалежності України
14 жовтня	День захисника України
25 грудня	Різдво Христове (за григоріанським календарем)

Для таблиці 1 автор використала Державні свята України, які є неробочими днями.

2) Створіть календар «Державні свята України», користуючись Таблицею 1 «Державні свята України». Обов'язкові елементи календаря: назва «Державні свята України 2018»; перелік державних свят України; елементи державної символіки України; український орнамент. Всі державні свята України необхідно виділити на календарі червоним кольором.

3) Користуючись Таблицею 1 «Державні свята України», створіть базу даних «Державні свята України» з полями: «Державне свято», «Дата святкування», «Традиції», «Зображення». Створіть форму «Державні свята України» для введення даних згідно зразку (Рисунок 1).

Рис. 1. Форма «Державні свята України» [11]

4) Створіть сайт «Державні свята України», користуючись Таблицею 1 «Державні свята України». Обов'язкові елементи сайту: календар,

короткий опис свята, традиції святкування на державному, міському, шкільному рівнях, текстові та графічні матеріали.

На рисунку 2 зображено розв'язання задачі учнями 6-Б класу Бондар Б. та Таганом А.

Рис. 2. Календар «Державні свята України» [7, 14]

Розглянемо задачі про державне свято День захисника України (14 жовтня). Цікаво що 14 жовтня святкуються одночасно три свята: День захисника України, День українського козацтва та Покрова Пресвятої Богородиці. Тому можна запропонувати задачі, на розв'язання яких учням не знадобиться багато часу, але які можна використати під час вивчення багатьох тем з інформатики.

Задача 2. 1) Створіть листівки «День захисника України», «День українського козацтва», «Покрова Пресвятої Богородиці». Обов'язкові елементи листівок: назви: «День захисника України», «Покрова Пресвятої Богородиці», «День українського козацтва»; зображення свята; український орнамент; текст з коротким описом свята (для учнів 4-11 класів).

2) Надішліть листівки вчителю електронною поштою (для учнів 7 класів). Створіть архів Прізвище_учня_клас_14 жовтня. Надішліть архів вчителю електронною поштою (для учнів 8-11 класів).

3) Створіть брошуру «14 жовтня». На першій сторінці створіть заголовок «14 жовтня» та відомості про виконавців роботи. На другій сторінці створіть зміст для автоматичного переходу на аркуші: «День

захисника України», «Покрова Пресвятої Богородиці», «День українського козацтва». Створіть аркуші «День захисника України», «Покрова Пресвятої Богородиці», «День українського козацтва» з елементами: заголовок, текст з коротким описом свята, зображення (для учнів 8-11 класів).

4) Створіть карту знань «14 жовтня», користуючись конспектом-сходинками «14 жовтня» (Рисунок 3)

14 ЖОВТНЯ		
<p>День захисника України</p> <p>Вшанування</p> <ul style="list-style-type: none"> захисників України мужності героїзму українського народу військових традицій звитяг <p>Зміцнення патріотичного духу в суспільстві</p>	<p>День українського козацтва</p> <p>Мета - відзначення заслуг козацтва</p> <ul style="list-style-type: none"> утвердження української державності внесок у сучасний процес державотворення <p>Громадські організації – 200000 осіб</p> <p>Дії</p> <ul style="list-style-type: none"> консолідація суспільства міжнародна діяльність патріотичне виховання молоді заповідні місця (створення, відновлення охорона) спортивні змагання туризм видавнича робота 	<p>Покрова Пресвятої Богородиці</p> <p>Легенди - облога Константинополя військом русів</p> <ul style="list-style-type: none"> молитва мешканців до Богородиці про порятунок Богородиця вкрила мешканців покровом руси не могли побачити мешканців міста Аскольд та дружинники стали християнами <p>Прикмети</p> <ul style="list-style-type: none"> Яка Покрова – така і зима Землю Покров покриє де листком, де сніжком Якщо на Покрову сухо і тепло – зима буде пізньою Якщо в цей день сніг не покрив землю – не покриє в листопаді та грудні

Рис. 3. Конспект-сходинки «14 жовтня» [8, 10, 12, 13]

5) Створіть презентацію «14 жовтня». Уставте на слайд 1 (Рисунок 4) гіперпосилання для переходу до інших слайдів презентації: «День захисника України», «Покрова Пресвятої Богородиці», «День українського козацтва». Уставте на слайди 2-4 гіперпосилання для повернення на слайд 1 (для учнів 8-11 класів).

Рис. 4. Слайд 1 презентації «14 жовтня»

На рисунку 5 зображено розв'язання задачі 2.1 учнями 4-Б класу Бодрухіним М., Мараховським О.

Рис. 5. Листівка «14 жовтня – День захисника України» [8, 9, 15, 16]

Висновки з дослідження і перспективи подальших розробок.

Дослідження показало, що до кожної теми шкільного курсу інформатики можна скласти задачі з державними святами України. Розв'язання таких задач прищеплює учням інтерес до власної країни, її історії, традицій, сприяє національно-патріотичному вихованню учнів. **Перспективою подальших досліджень** на уроках інформатики є вивчення історії виникнення державних свят України та традицій їх святкування.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

- 1) Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
- 2) «Незалежній Україні – слава нині і ввік!»: Збірник сценаріїв тематичних культурно-мистецьких заходів до державних свят та пам'ятних дат, підготовлений співробітниками установ культури України / передмова заступника начальника управління, начальника відділу регіональної політики Міністерства культури України Оксани Іонової. – Рівне: КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості» Рівненської обласної ради, 2014 – 270 с.
- 3) Поправко О.В. Конструктивний потенціал свята як символічної форми культури: автореф. дис. канд. філос. наук.: 09.00.04 / О. В. Поправко. – Харків, 2012. – 19 с.

4) Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про державні та інші свята, пам'ятні дати і скорботні дні» [Електронний ресурс] Режим доступу: http://cg.gov.ua/web_docs/1/2017/02/docs/Poyasnyuvalna.pdf

5) Тарапон О. Державні свята в Україні 1920 – 1930-х рр. як засіб формування радянських політичних цінностей / О. Тарапон // Актуальні питання гуманітарних наук. - 2016. - Вип. 15. - С. 96-102

6) Чуйко В. О. Домінуючі тенденції в святковій культурі Придніпров'я у 20-30-х рр. ХХ ст. / В. О. Чуйко // ScienceRise. - 2015. - № 5(1). - С. 48-53

Електронні ресурси, використані при підготовці та розв'язанні задач

7) Большой Государственный Герб Украины [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://how-much.in.ua/ua/bolshoj-gosudarstvennyj-gerb-ukrainy/>

8) День захисника України [Електронний ресурс] Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/День_захисника_України

9) День захисника України в Харкові [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://euro.kharkiv.ua/?p=18457>

10) День Українського козацтва [Електронний ресурс] Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/День_Українського_козацтва

11) Новий рік [Електронний ресурс] Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Новий_рік

12) Покрова Пресвятої Богородиці [Електронний ресурс] Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Покрова_Пресвятої_Богородиці

13) Прикмети на Покрову [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://dovidka.biz.ua/prikmeti-na-pokrovu/>

14) Скатерти Украины [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://uslugi.inforico.com.ua/organizaciya-i-provedenie-meropriyatiy-foto-videosemka-c982/prazdnichnye-aksessuary-i-oborudovanie-c1219/prodam-t1/prodam-skaterti-ukraina-ukrainskie-uzory-pechat-i-izgotovlenie-a1480406231224188.html>

15) Українцев призивають прийняти участь у флешмобі до Дня захисника [Електронний ресурс] Режим доступу:

<https://focus.ua/politics/382615/>

16) Украшения-вышиванки. Возрождение традиций [Електронний ресурс]

Режим доступу: <https://zlato.ua/news/market-news/decoration-embroidery-the-revival-of-traditions/>

REFERENCES

1) Закон України Про освіту від 05 09 2017 2145-VIII [Elektronnii resurs] Rezhim dostupu <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

2) Nezalezhnii Ukraine slava nini i vovik: Zbirnik stsenariiv i tematicnikh kulturno-mistetskikh zakhodiv do derzhavnikh sviat ta pamiatnikh dat, pidgotovlenii spivrobotnikami ustanov kulturi Ukraini / Peredmovna zastupnika nachalnika upravlinnia nachalnika viddilu regionalnoi politiki Ministerstva kulturi Ukraini Oksani Ionovoi. – Rivne: KZ «Rivnenskii oblasnii tsentr narodnoi tvorchosti» Rivnensko oblasnoi radi, 2014 - 270 s.

3) Popravko O.V. Konstruktivnii potentsial sviata iak simvolichnoi formi kulturi: avtoref. dis. kand. filos nauk: 09.00.04 / O.V. Popravko. – Kharkiv, 2012. - 19 s

4) Poyasniuvalna zapiska do proektu Zakonu Ukraini Pro derzhavn ta inshi sviata pamiatni dati skorbotni dni [Elektronnii resurs] Rezhim dostupu http://cg.gov.ua/web_docs/1/2017/02/docs/Poyasnyuvalna.pdf

5) Tarapon O. Derzhavni sviata v Ukraine 1920 1930-kh rr iak zasib formuvannia radianskikh politichnikh tsinnostei / O. Tarapon // Aktualn pitannia guman tarnikh nauk - 2016 – Vip. 15 - S 96-102

6) CHuiko V.O. Dominuiuch tendents v sviatkovii kulturi Pridniproviia u 20-30-kh rr XX st / V.O. CHuiko// ScienceRise - 2015 - №5(1) – S. 48-53

Elektronnii resursi vikoristani pri pidgotovtsi ta rozviazanni zadach

- 7) Bolshoi Gosudarstvennyi Gerb Ukrainy [Elektronniy resurs] Rezhim dostupu: <https://how-much.in.ua/ua/bolshoj-gosudarstvennyj-gerb-ukrainy/>
- 8) Den zakhisnika Ukraini [Elektronniy resurs] Rezhim dostupu: https://uk.wikipedia.org/wiki/День_захисника_України
- 9) Den zakhisnika Ukraini v KHarkovi [Elektronniy resurs] Rezhim dostupu: <http://euro.kharkiv.ua/?p=18457>
- 10) Den Ukrainського kozatstva [Elektronniy resurs] Rezhim dostupu: https://uk.wikipedia.org/wiki/День_Українського_козацтва
- 11) Novii rik [Elektronniy resurs] Rezhim dostupu: https://uk.wikipedia.org/wiki/Новий_рік
- 12) Pokrova Presviatoi Bogoroditsi [Elektronniy resurs] Rezhim dostupu: https://uk.wikipedia.org/wiki/Покрова_Пресвятої_Богородиці
- 13) Prikmeti na Pokrovu [Elektronniy resurs] Rezhim dostupu: <https://dovidka.biz.ua/prikmeti-na-pokrovu/>
- 14) Skaterti Ukrainy [Elektronniy resurs] Rezhim dostupu: <http://uslugi.inforico.com.ua/organizaciya-i-provedenie-meropriyatiy-foto-videosemka-c982/prazdnichnye-aksessuary-i-oborudovanie-c1219/prodam-t1/prodam-skaterti-ukraina-ukrainskie-uzory-pechat-i-izgotovlenie-a1480406231224188.html>
- 15) Ukraintsev prizyvaiut priniat uchastie vo fleshmobe ko Dniu zashchitnika [Elektronniy resurs] Rezhim dostupu: <https://focus.ua/politics/382615/>
- 16) Ukrasheniia-vyshivanki Vozrozhdenie traditsii [Elektronniy resurs] Rezhim dostupu: <https://zlato.ua/news/market-news/decoration-embroidery-the-revival-of-traditions/>

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

МУКОСЄЄНКО Ольга Анатоліївна – учитель інформатики вищої кваліфікаційної категорії Комунального закладу «Маріупольська

загальноосвітня школа I – III ступенів №33 Маріупольської міської ради Донецької області», учитель-методист.

Коло наукових інтересів: використання моделей візуалізації та «стиснення» навчальної інформації в навчально-виховному процесі; використання систем комп'ютерної математики на уроках математики та інформатики.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

MUKOSEENKO Olga Anatolyivna - Teacher of computer science of the highest qualification grade, of Municipal institution “Mariupol secondary school of I – III levels №33 of Mariupol city council of Donetsk region”, Teacher – Methodist.

Scientific interests scope: use of educational information visualization and "compression" models in the educational process; use of computer mathematics systems in mathematics and computer science lessons.

МУКОСЕЄНКО Ольга Анатоліївна. ДЕРЖАВНІ СВЯТА УКРАЇНИ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ

Анотація. В статті описаний експеримент, проведений автором на уроках інформатики Комунального закладу «Маріупольська загальноосвітня школа I-III ступенів №33 Маріупольської міської ради Донецької області», по впровадженню ідей національно-патріотичного виховання за допомогою задач з державними святами України. Доведена доцільність використання задач з державними святами України на уроках інформатики. Проаналізовано підручники з інформатики для учнів 4-11 класів загальноосвітніх шкіл на наявність задач з державними святами України. Розроблено задачі з державними святами України з тем шкільного курсу інформатики. Представлені роботи учнів.

Ключові слова: державне свято України, загальноосвітній навчальний заклад, інформатика, патріотичне виховання.

МУКОСЕЄНКО Ольга Анатольевна. ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ПРАЗДНИКИ УКРАИНЫ НА УРОКАХ ИНФОРМАТИКИ

Аннотация. В статье описан эксперимент, проведенный автором на уроках информатики Коммунального учреждения «Маріупольская общеобразовательная школа I-III ступеней №33 Маріупольского городского совета Донецкой области», по внедрению идей национально-патриотического воспитания на основе задач с

государственными праздниками Украины. Доказана целесообразность использования задач с государственными праздниками Украины на уроках информатики. Проанализированы учебники информатики для учеников 4-11 классов общеобразовательных школ на наличие задач с государственными праздниками Украины. Разработаны задачи с государственными праздниками Украины по темам школьного курса информатики. Представлены работы учеников.

Ключевые слова: государственный праздник Украины, информатика, общеобразовательное учебное заведение, патриотическое воспитание.

MUKOSEENKO Olga Anatolyivna. PUBLIC HOLIDAYS IN UKRAINE IN COMPUTER LESSONS

Introduction. Public holidays promote to upbringing the citizens in the spirit of the patriotism and love to Ukraine. During the holding Public holidays pupils take part in such activities as greeting the President of Ukraine, the head of the city, festive liturgies, military parades, concerts, sports competitions, flashmobs, ethnic festivals, fairs. Public holidays are widely published in mass media.

In secondary school administration greets the pupils of the school, their parents and the teaches on Public holidays. Classmassers different activities: class hours, meetings with military, concerts, quests, quizzes, sport competitions. The teaches tell to the pupils about the Ukrainian history, protection of the Motherland, Civic education. The administrator of the school site places the information about holding activities.

But there are no such themes at the computer lessons. In the books of Computer Science we can see only tasks connected with such holidays as New Year (1st January), International Women`s day (8th March). Such holidays as Constitution Day (28th June), Independence Day (24 August) are not mentioned. But These holidays are very important, because they bring up the real patriots of Ukraine.

This article writing purpose. To demonstrate the author`s experience of ideas of the patriotic upbringing using the tasks with contents devoted to Public holidays in Ukraine in computer lessons of Municipal institution “Mariupol secondary school of I – III levels №33 of Mariupol city council of Donetsk region”.

Methods. Theoretical (analysis of psychological and didactical sources), mathematical (data registration), diagnostic (analysis of pupil`s performance).

Results. Expedience of using Public holidays in Ukraine is determined in computer lessons. The textbooks for the pupils of the fourth – eleventh forms were taught by the author. Sums of problems in computer lessons also were made by the author too and demonstrated by the pupils.

Conclusions. Using the tasks of Public holidays in Ukraine in computer lessons is drawn attention and interest to our Motherland, its history, customs and traditions.

Key words: computer science, computer lesson, patriotic upbringing, Public holidays in Ukraine, secondary educational establishment, task.